

Het recht op zorg en de vrijheid van vereniging in de ouderenzorg

Maarten Janssens & Prof.dr. Johan Put

Studiedag SWVG
Leuven, 2 december 2010

- Programma 3: Juridisch en institutioneel kader
  - Project A: Rechtsvergelijkend onderzoek naar marktwerking en keuzevrijheid in ouderenzorg

- Universele juridische beginselen
- Gebaseerd op drie grondrechten
  - Recht op zorg
  - Vrijheid van vereniging
  - Verbod van discriminatie
- Alle drie erkend op niveau Raad van Europa
  - Primaire bron
  - Aangevuld met andere invloedrijke teksten

- Basis: art. 14 en 23 hESH
- “Recht van zorgbehoevenden op toegang tot zorg van bepaalde kwaliteit”

- **Zorgbehoevend**
  - In belangrijke mate hulp nodig voor basishandelingen uit dagelijks leven
    - Bvb. aankleden, wassen, budgetbeheer, aanknopen en onderhouden van sociale contacten
  - Door verlies aan fysieke, psychische of intellectuele autonomie
- **Toegang**
  - Juridisch: subjectief recht
  - Praktisch
    - Aanbod voldoende groot en verspreid
    - Toegankelijk: betaalbaar, onafhankelijke informatie, zorgtoeleiding, etc

5

- **Kwaliteit**
  - Moeilijk concept
    - Complex
    - Afhankelijk van tijd en context
  - Geen exhaustieve definitie
    - Minimale principes
      - Doelgericht
      - Respect voor rechten cliënt
    - Minimale voorwaarden
      - Nodige middelen
      - Adequaat toezicht

6

- **Obligation to fulfil**
  - Onmiddellijk garanderen kernrecht (obligation to ensure)
  - Plicht tot verder ontwikkelen grondrecht (obligation to promote)

7

- **Basis: art. 11 EVRM**
- **Nauw verwant met**
  - Vrijheid van gedachte, geweten en religie
  - Vrijheid van meningsuiting

8

- Vereniging

“iedere vrijwillige aaneensluiting door meerdere natuurlijke en/of rechtspersonen voor langere tijd, met een zekere institutionele structuur en voor gemeenschappelijke doeleinden”

- Vrijheid om...

- Vereniging op te richten
- Vereniging nodige structuur te geven
  - Bvb. rechtspersoonlijkheid
- Als vereniging te functioneren
  - Recht autonoom bestuurd te worden

9

- Overeenkomstige verplichtingen

- Obligation to respect
  - Vooral negatief: geen inbreuk plegen op verenigingsvrijheid
  - Ook positief: juridisch kader creëren dat ontplooiing vereniging toelaat
- Obligation to protect
  - Positief: private personen verhinderen inbreuk te plegen

10

- Gerechtvaardigde beperkingen

- Bij wet voorzien
- Nodig in democratische samenleving
  - Nationale veiligheid, openbare veiligheid, voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, bescherming van de gezondheid of goede zeden of bescherming van de rechten en vrijheden van anderen
  - Proportionaliteitstoets
    - Relevant
    - Proportioneel
- Bv. Recht op zorg

11

- Twee grondrechten met elk

- Kernrecht
- Kreukelzones

≠ mogelijkheden bij oplossen puzzel

→ nationale overheden

Onderzoeksdoelstelling: controleren puzzel

12

**K.U.Leuven –
Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
&
Instituut voor Sociaal Recht**

